

Målnummer: Ö714-95 **Avdelning:** 4

Avgörandedatum: 1995-10-20

Rubrik: Skuldsanering har ej beviljats gäldenär, som under de senaste tre åren inte erlagt någon betalning till sina borgenärer, trots att han under denna tid haft ekonomiska förutsättningar för det. Vid skälighetsbedömningen har även beaktats att gäldenären, då han försökt få till stånd en uppgörelse med borgenärerna, inte berättat om sina verkliga inkomster.

Lagrum: 4 § skuldsaneringslagen (1994:334)

Rättsfall:

REFERAT

U.K. ansökte den 22 september 1994 om skuldsanering. Kronofogdemyndigheten i Kristianstads län beslutade att inleda skuldsanering och upprättade ett förslag, enligt vilket U.K. skulle erlägga 0 kr till sina fordringsägare. Samtliga kända borgenärer förklarade att de inte godkände förslaget, varför ärendet överlämnades till Ängelholms tingsrätt.

Tingsrätten höll sammanträde, varvid U.K. och tre borgenärer var närvarande. U.K. anförde bl.a. följande: Han har tidigare varit sammanboende. År 1982 byggde han och sambon ett hus. Efter separationen år 1984 försåldes huset exekutivt med en betydande restskuld. Hans skulder uppgår till drygt 465 000 kr, varav huvuddelen utgörs av upplupna räntor och är mer än tio år gamla. Han är idag gift och har två minderåriga barn. Sedan 15 år tillbaka arbetar han vid Banverket och har en månadslön om 16 400 kr. Åren 1993 och 1994 hade han högre inkomster, men detta berodde på tillfälligt, omfattande overtidsarbete. Hans hustru, som nyligen öppnat en secondhandbutik, har en månadsinkomst som för närvarande uppgår till cirka 2 000 kr efter skatteavdrag. Han saknar tillgångar.

Borgenärerna anförde bl.a. följande: U.K. är 35 år gammal. Det går därför inte att göra någon säker prognos för hans inkomster under de närmaste åren, varför det s.k. kvalificerade insolvensrekvisitet inte kan anses uppfyllt. Vidare har U.K. under åren 1993 och 1994 inte gjort några försök att betala av sina skulder, trots att han har haft högre inkomster. U.K. lämnade i oktober 1993 ett ackordsförslag, som avsåg 25 procent av kapitalskulden, vilket borgenärerna inte kunde acceptera. Därefter har U.K. inte återkommit med något nytt förslag. I samband med ackordsförslaget uppgav U.K. dessutom betydligt lägre inkomster än de faktiska. U.K:s hustru har frivilligt sagt upp sig från sin anställning och startat ett eget företag. Hon borde därför kunna tjäna mer än de 2 000 kr i månaden som U.K. uppgett.

Ängelholms tingsrätt (1995-04-13, rådmannen Per Assarson) beviljade U.K. skuldsanering och bestämde en betalningsplan enligt vilken U.K. skulle erlägga 0 kr till borgenärerna. Betalningsplanen skulle löpa under fem år, räknat från och med den 1 april 1995. Tingsrätten anförde bl.a. följande skäl.

Det finns enligt tingsrättens uppfattning inte någon hållbar grund för antagandet, att U.K:s eller hans hustrus inkomster skall kunna förbättras så att U.K:s underskott - skillnaden mellan hans nettoinkomst och hans förbehållsbelopp - under överskådlig tid framöver skall kunna vändas i något överskott.

AB SPINTAB och Sparbanken Sverige AB överklagade beslutet och yrkade att hovrätten skulle upphäva tingsrättens beslut. De tillade i hovrätten följande: Skuldsaneringslagen syftar bl.a. till att borgenärerna skall gynnas på så sätt att gäldenären åtminstone kan komma att betala någon del av sina skulder. En skuldsanering där borgenärerna inte får någon utdelning strider därför mot lagens syfte. U.K. har under taxeringsåren 1993 och 1994 haft inkomster om 279 300 kr respektive 296 000 kr. Det kan inte anses skäligt att inte begära någon motprestation av en person med sådana inkomster. Tvärtom skulle det framstå som stötande och inverka negativt på den allmänna betalningsmoralen om U.K:s skulder avskrevs samtidigt som denne under de två senaste åren tjänat betydligt mer än en förvärsarbetande i genomsnitt.

Hovrätten över Skåne och Blekinge (1995-10-20, hovrättspresidenten Bo Broome, hovrättslagmannen Lars-Göran Engström och hovrättsrådet Rolf Trulsson, referent) avlog U.K:s ansökan om skuldsanering och anförde bl.a. följande skäl.

Med hänsyn till skuldernas storlek och vad som framkommit om U.K:s ekonomiska förhållanden anser hovrätten att U.K. är på obestånd. Även om hustruns rörelseinkomster skulle öka och familjens kostnader för barn tillsyn så småningom minska finns enligt hovrätten inte heller någon hållbar grund för antagandet att U.K:s ekonomiska förhållanden kommer att förbättras i sådan omfattning att han inom överskådlig tid skulle kunna betala skulderna i sin helhet. Det s.k. kvalificerade insolvensrekvisitet i 4 § skuldsaneringslagen (1994:334) är således uppfyllt.

Enligt samma lagrum skall även prövas huruvida det med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden är skäligt att skuldsanering beviljas, varvid anges ett antal omständigheter som skall särskilt beaktas, bl.a. de ansträngningar som gäldenären gjort för att fullgöra sina förpliktelser och för att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer samt det sätt på vilket han har medverkat under handläggningen av ärendet. Brister gäldenären i något av dessa hänseenden, kan det medföra att han inte erhåller skuldsanering, även om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda.

Såsom klagandena anført skall skuldsaneringslagen, i vart fall indirekt, bidra till att fordringsägare gynnas genom att den överskuldssatte gäldenären betalar åtminstone någon del av skulderna i enlighet med en upprättad betalningsplan. Det förhållandet att gäldenärens betalningsförmåga är så svag att det, efter avdrag för vad som skall förbehållas för försörjning av gäldenären och dennes familj, saknas utrymme för någon betalning till borgenärerna kan emellertid inte leda till att skälighetskriteriet inte skall anses uppfyllt. Vid skälighetsbedömningen är emellertid också följande att beakta.

U.K. har vid 1993 och 1994 års taxeringar haft taxerade förvärsinkomster om 279 300 resp. 296 000 kr, vilket motsvarar en genomsnittlig månadsinkomst om 23 275 kr under beskattningsåret 1992 och 24 670 kr under beskattningsåret 1993. Enligt en lönespecifikation från Banverket för december månad 1994 uppgick U.K:s kumulerade bruttolön för år 1994 till 261 968 kr, vilket motsvarar en genomsnittlig månadsinkomst om 21 830 kr. U.K. har således under i vart fall de senaste tre åren haft avsevärt högre förvärsinkomster än dem han nu har och kan förväntas erhålla under den närmaste tiden. Utredningen visar också att hans försörjningsbörda under samma tid varit lindrigare än nu, eftersom hans hustru då hade högre inkomster (taxerad förvärsinkomst om 86 700 kr vid 1993 års taxering och 84 300 kr vid 1994 års taxering). Trots att U.K. uppenbarligen haft ekonomiska förutsättningar har han under denna tid inte erlagt någon betalning till sina borgenärer. Vid skälighetsbedömningen bör vidare beaktas att U.K. då han under hösten 1993 försökte få till stånd en uppgörelse med sina borgenärer i sitt förslag till uppgörelse endast lämnade uppgift om sin grundlön (15 500 kr i månaden) och således inte berättat om sina extrainkomster. U.K. har således inte gjort tillräckliga ansträngningar vare sig för att fullgöra sina förpliktelser

mot borgenärerna eller för att på egen hand nå en uppgörelse med dessa.
Hovrätten finner det därför inte skäligt att bevilja U.K. skuldsanering.

Målnummer Ö 714/95

Sökord: Skuldsanering

Litteratur: Prop. 1993/94:123 s. 98.
